

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/193/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1116223047
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1116223047.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a členov senátu JUDr. Magdalény Florekovej a JUDr. Romana Huszára v právnej veci žalobcu: P. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. XXX/XX, A., zastúpený euroadvokátom JUDr. Lubomírom Müllerom, ul. Symfonická 1496/9, Praha 5, ČR, proti žalovanému: Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, Župné nám. 13, Bratislava, o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 18.000,- EUR, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č.k. 12C 112/2016 - 54 zo dňa 5. apríla 2017 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobcu o náhradu nemajetkovej ujmy zamietol. Vychádzal zo zistenia že rozsudkom Vojenského obvodového súdu Bratislava bol uznaný vinným z trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách za čo bol odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov nepodmienečne. Doba jeho väznenia trvala od 18.4.1974 do 18.10.1975. Uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1Nt 10/2012 zo dňa 2.2.2015 bola vyslovená jeho účasť na súdnej rehabilitácii podľa § 33 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. Dňa 5.10.2015 požiadal žalovaného o odškodnenie a zadosťučinenie. Žalovaný žalobcovi dňa 12.5.2016 čiastočne vyhovel, ale žiadosť o nemajetkovú ujmu vo výške 18.000,- EUR priznať odmietol. Odkázal na právnu argumentáciu v odôvodnení rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 9Co 344/2014- 120 zo dňa 9.6.2016. ktorým bol potvrdený rozsudok OS Bratislava I č.k. 21C 112/2012-74 zo dňa 30.1.2014 Dušana Kurišku v obdobnej veci. Odkázal tiež na závery rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 14Co 463/2015- 168 zo dňa 25.10.2016 ktorým bol potvrdený rozsudok OS Bratislava I č.k. 17C 157/2014-63 zo dňa 2.2.2015 v obdobnej veci I. F.. Uplatnený nárok odvodil prioritne z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 29.5.1997 sp.zn. 54/1996/673/859-860 v prakticky zhodnej veci Tsirlis a Kouloupas proti Grécku, kde Európsky súd pre ľudské práva priznal náhradu 30.752,61 EUR za 13 mesiacov väznenia, resp. 27.897,50 EUR za 12 mesiacov väznenia.

1.1 Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil čl. 46 ods. 3 a čl. 51 ods. 1 Ústavy SR; čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd; čl. 9 ods. 5, čl. 14 ods. 6 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach č. 120/1976 Zb.; § 1 ods. 1 a 2; § 33 ods. 1 a 2; § 23 ods. 1; § 24 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. v znení noviel. Konštatoval, že Rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1Nt 10/2012 zo dňa 2.2.2015, právoplatným dňa 2.2.2015, o účasti žalobcu na súdnej rehabilitácii podľa § 33 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. vzniklo žalobcovi právo na odškodnenie podľa zákona č. 119/1990 Zb, avšak tento zákon upravuje demonštratívny výpočet položiek nárokov na odškodnenie, ktorý nárok na nemajetkovú ujmu neupravuje, súd preto dospel k záveru, že žalobcom uplatnený nárok na nemajetkovú ujmu nemá oporu v zákone, je preto nedôvodný a žalobu zamietol. Vychádzal pri tom zo stanoviska Občianskoprávneho

kolégia Krajského súdu v Bratislave č. 1/2017 zo dňa 1.3.2017, ktoré bolo prijaté vzhľadom na výkladové rozdiely právoplatných rozhodnutí senátov 3 Co, 4 Co, 8 Co, 9 Co, 14 Co, k otázke právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb a jej vzťahu k právnej úprave obsiahnutej v zákone č. 119/1990 Zb. a k otázke priznania náhrady nemajetkovej ujmy s odkazom na čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého "Zo všeobecnej zásady o zákone všeobecnom a špeciálnom (lex specialis derogat generali) jednoznačne vyplýva, že ak sú naplnené podmienky pre použitie špeciálnej úpravy, musí sa táto úprava aplikovať a nemožno použiť úpravu všeobecnú. Znamená to, že pre osoby, ktoré podľa zákona č. 119/1990 Zb. sú osobami oprávnenými žiadať odškodnenie, platí pre uplatňovanie a uspokojovanie majetkových nárokov vo vzťahu medzi nimi a štátom zvláštna právna úprava, bez ohľadu nato, ktorý predpis je pre ne priaznivejší. V prípadoch, na ktoré sa zákon č. 119/1990 Zb. vzťahuje, sa teda nemožno proti štátu domáhať iných, či ďalších nárokov, ako tých, ktoré tento zákon upravuje. Napriek tomu, že ustanovenie § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. uvádza len demonštratívny výpočet položiek nárokov na odškodnenie a teda výslovne neupravuje ani nárok na nemajetkovú ujmu, nemôže všeobecný súd neprípustným spôsobom ako orgán súdnej moci nahradzovať činnosť zákonodarcu a priznať v občianskom súdnom konaní aj iné nároky, než ktoré platné právne predpisy priznávajú fyzickým, prípadne právnickým osobám, pretože by tým prekročil hranice delby moci medzi súdnou a zákonodarnou mocou vymedzenou v Ústave SR. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa čl. 5 ods. 5 Dohovoru vzniká za predpokladu, že k zásahu do osobnej slobody dotknutej osoby došlo, resp. tento zásah bol ukončený až potom, čo sa tento medzinárodný Dohovor stal pre SR (záväzný (t.j. od 18.3.1992) s tým, že okamih účasti tejto osoby na rehabilitácii z tohto pohľadu nie je relevantný". (Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co 278/2015 z 30.11.2016). V danom prípade bol žalobca odsúdený rozsudkom Vojenského obvodového súdu Bratislava sp. zn. 3T 81/74 zo dňa 14.6.1974 pre trestný čin nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a bol odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov nepodmienečne a tento trest vykonal v čase od 18.4.1974 do 18.10.1975, t.j. že k nezákonnému zásahu do práv žalobcu došlo pred tým, ako sa Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd stal pre SR záväzný, preto nárok žalobcu na nemajetkovú ujmu podľa čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd žalobcovi nevznikol.

1.2. Súd prvej inštancie neprihliadol na stranami uvádzané rozhodnutia českých súdov, pretože tie nie sú pre súdy Slovenskej republiky záväzné. Neprihliadol ani na žalobcom uvádzané rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Tsirlis a Kouloumpas proti Grécku č. 54/1996/673/859-860 zo dňa 29.5.1997, pretože ten neriešili totožnú vec, riešil prípady, kedy došlo k uväzneniu občanov iného štátu v rozpore s tuzemským právom a tuzemský štát ich neodškodnil z dôvodu, že jeho vnútorné právo nedisponovalo vynúiteľným nárokom na odškodnenie pred vnútroštátnymi orgánmi. V danom prípade ale Slovenská republika zákonnými prostriedkami na odškodnenie takýchto osôb disponuje a súd ich v predmetnom rozhodnutí aplikoval. Uplatnený nárok žalobcu podľa názoru súdu nie je možné posudzovať ani podľa čl.9 ods. 5 a čl. 14 ods. 6 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach č. 120/1976 Zb., pretože ani ten nemajetkovú ujmu neupravuje a zákon č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii je zákonom lex specialis, podľa ktorého je potrebné nárok posudzovať s poukazom na už citované stanovisko občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave č. 1/2017 zo dňa 1.3.2017.

1.3. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. podľa pomeru úspechu vo veci a plne úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

2. Rozsudok odvolaním zákonom stanovenej lehote napadol žalobca. Uviedol, že náhrada nemajetkovej ujmy bola žalobcovi odopretá z dôvodu, že žalobca bol väznený pred 18.3.1992 kedy sa pre Československo stala záväzná Zmluva o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Táto okolnosť nie je prekážkou pre priznanie požadovanej náhrady, pretože podľa judikatúry a Európskeho súdu pre ľudské práva má akékoľvek odškodnenie za nezákonné väznenie tri základné zložky: 1/ náhradu nemateriálnej ujmy, 2/ náhradu materiálnej škody a 3/ náhradu nákladov právneho zastúpenia. Nie je žiaden dôvod aby žalobcovi náhrada materiálnej ujmy a náhrada nákladov právneho zastúpenia bola priznaná a žalovaný mu náhradu nemateriálnej ujmy upieral. Odkázal na skoršie rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co 344/2014 a rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave 14Co 463/2015. Zákon č. 58/1969 Zb. ani zák.č. 119/1990 Zb. nie je možné vykladať v neprospech poškodených osôb. Z uvedených dôvodov navrhuje aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací preskúmal a prejednal vec v zmysle §379 a 380 ods. 1 C.s.p. v napadnutom rozsahu t.j. v celom rozsahu, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok

bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

5. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 387 ods. 2. dáva odvolaciemu súdu možnosť, v prípade, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6. V preskúmvanej veci rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle § 220 C.s.p., pretože súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania a stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nedôvodnosti žalobného nároku zrozumiteľne vysvetlil a odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku dalo odpoveď na skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo nebolo žalobe vyhovené. Súd prvej inštancie v zdôvodnení rozhodnutia odkázal na Stanovisko č. 1/2017 Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, ktoré bolo prijaté na rokovaní dňa 1.3.2017 v zmysle § 17 ods. 3 písm. a) zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov vzhľadom na výkladové rozdiely právoplatných rozhodnutiach senátov 3 Co, 4 Co, 8 Co, 9 Co, 14 Co k otázke právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb. a jej vzťah k právnej úprave obsiahnutej v zákone č. 119/1990 Zb. a k otázke priznania náhrady nemajetkovej ujmy s odkazom na čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov, od záverov ktorých nemá odvolací súd dôvod sa odchýliť. Z uvedeného dôvodu preto na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd nemá čo uviesť, pretože by iba zopakoval správnosť skutkových a na jeho podklade správne prijatých právnych záverov súdu prvej inštancie obsiahnutých v napadnutom rozhodnutí (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

7. Odvolanie žalobcu považuje odvolací súd za účelovú snahu oddialiť vydanie konečného rozhodnutia vo veci. Žaloba totiž v odvolaní iba formalisticky zhrnul argumentáciu prezentovanú pred súdom prvej inštancie, avšak táto argumentácia neobsahuje žiadnu novú relevantnú skutočnosť alebo dôkaz. Obsah odvolania žalobcu teda nie je spôsobilý spochybniť správnosť záverov napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených, pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu alebo by spochybňovali správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie.

8. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods.1,2 C.s.p. ako vecne správne potvrdil.

9. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).